

310 Bloor Street West
Toronto, Ontario M5S 1W4
Canada
Tel. (416) 925-9405

Endel Aruja Ph D
37 Groveland Crescent
Don Mills, Ontario
M3A 3C4
tel. (416) 447-8958

Väino Rajangu ja Mai Meriste
Haridusuuringute Keskus
Tallinna Tehnikaülikool
Ehitjate Tee 5
EE0026 T A L L I N N
E S T O N I A

29. veebruar, 1996

Kallid toimetajad!

Täienduseks mu 29.jaanuari kirjale:

Tuhnisin "oma", st, Instituudi vanavaras ja leidsin mitmeid teoseid mida teie nimekirjas pole. Ja kuna te ise ka ei näi päris rangelt kinni pidavat oma raamatu pealkirjast "Eesti koolid ja eesti keele õpe välismaal", panin igaks juhuks kirja ka ääremaiseid pealkirju - nagu kanakasvatus. Seegi on kirjutatud õpetuseks, kuigi mitte kooli piires. See oli ju aeg ja olukord kus enamikul lugejaist tuli mõelda uue elukutse õppimisele. Nii siis, teie valik!
Sõnaraamatud on eri küsimus - mida neist peaks sinna nimekirja võtma? Kas kõik, või ainult neid kus mõiste "kool" on mingis vormis tiitellehel? Või lugeda taskuformaati koolilaste jaoks tehtuna?

Mõnest nimekirjas olevast on meil duplikaate, samuti ka üsna mitmest neist mida, teie nimekirja tärnide järele otsustades, pole veel TPÜ raamatukogus. Ühel päeval loodan need pakkida ja teile saata, lootuses, et lõpuks leiata neile TPÜ-s sobivama puhkepaiga. See ei juhtu aga niipea, sest alles kaks kuud tagasi teele läinud suurem (513 kasti) raamatusaadetis tühjendas meie laod.

Parimate tervitustega, Teie

Endel Aruja.

Lisa: nimekiri 2 lk.

Lisa: raamatuid mis näivad nimekirjas puuduvat:

(Algebra, tiitelleht puudub.) (lk.1 algab) ; Hulkliikme teguriteks lahutamine (näidis ja harjutusülesanded)....(lõpeb juurte ja juurimisega) 48p. 30 cm. (rotoprint).

Autokooli loengud: Mootor. Geislingen, 1946. 226 lk. 30 cm (Rotoprint)

Bruus, Karl. Inglise keele grammatika keskkoolidele. Stockholmi Eesti õhtugümnaasiumi väljaanne. 71p. 35 cm (rotoprint)

Eesti-inglise sõnastik. Noortele vähetuntud sõnu dr. Martin Lutheri väikeses katekismuses ja Luuka evangeeliumis. Toronto: EELK Kanada praostkond, 1986. (koostaja õp. Albert Roost - eessõnas tänatakse teda) 47p, 14 cm.

Everyday English II. Inglise kõneharjutuste käsiraamat. Koostanud ja sõnastkuga varustanud M. Simtman. Kirjastus Eddy, 1947. 48p. 20.5cm.

Inglise keele kursus algajaile. Välis-Eesti Kirjastustoimkonna väljaanne 7, Stockholm 1945.

Käepärast on kaks vihku

(esilehel: Inglise keele kursus algajaile 3. pp 65-96 15cm.
4. pp 97-128

Jänes, Henno. Eesti keele grammatika gümnaasiumile. Hääliku- ja vormiõpetus. Stockholm: Stockholmi Eesti õhtugümnaasiumi kirjastus. 1945. 77 p. 35 cm. (rotoprint).

Kreutzwald, Dr. Fr.R. Eesti rahva ennemuistsed jutud. Rahvasuust korjanud... Keeleliselt redigeerinud Johannes Aavik. n.pl. n.d. 64p 24 cm.

Laula, laula, suukene. koost. Mari Raamot, Karl Kiisk, Elmar Post. Detmold 1946. 150p 14.5 cm

Mäelo, Helmi. Noor olla on...Eesti Kooli koolitoimkonna ja Eesti Karskuskomitee väljaanne. Stockholm 1965. 34p 20 cm (rotoprint)
(Räägib tubakast ja alkoholist.

Mätlik, A. Köögiviljandus. Geislingen: Tarberaamat, 1948. Eesti Põllumeeste Selts Geislingenis väljaanne 2. 128 lk, 20.5 cm.

Peterson, K. Eesti-inglise sõnaraamat. Täieliku hääldamisjuhendiga. Rastede (Oldb): Vrlg. Heinrich Lühr, 1946. 218p. 14.5 cm.

Põimik koduluulet. 1946. Authorized by the United Nations Relief and Rehabilitation Administration. 70p 20.5 cm

Põllumehe käsiraamat. M. Pill'i Põllumehe Kalender-käsiraamatu (1944.a.) järelle. Briti Tsooni Eesti Põllumeeste Koondise väljaanne. Pinnebergis, 1949. 124 p.29 cm (rotoprint).

Priks, Erich, agr. Äriline kanakasvatus. Geislingen: Tarberaamat, 1948. Eesti Põllumeeste Selts Geislingenis Nr.1. 157 + 5p, 20.5 cm (rotoprint)

Rajamaa, Herman. Teine külastusreis USA ja Kanada eesti koolidesse. Eesti Koolide Keskus USA-s paljundus 1973. 14p. 28 cm (rotoprint).

(Märkus (EA): "1970.a. kevadel, märtsi lõpust mai alguseni..."
"1970.a. kevadel, märtsi lõpust mai alguseni..."

3
näivalt siis 1972.a.) Reisidest vt.ka "Sõnumid" nr.3-1970 ja E.Komitee Noorsootöö Bülletään nr.2-1970.)

Simre, M. Praktilise inglise keele grammatika võti. Koostanud H. Uula; Akad. tõlk. Merkuur. By permission of UNRRA. n.d. 100 p. 14 x 21 cm (rotoprint)

saate 159
Simre, M. mag.phil. I Praktiline inglise keele grammatika harjutustega. Kirjastus Eddy. Trükk Loewedruck Königsbrönn. n.d. 72p, 21 cm

saate 160
Simre, M. --- ' ---- II "" ---- Permitted by UNRRA, Trükk Buchtruckerei C.F. Rees, Heidenheim/Brenz. n.d. 106p, 21 cm.

186
Välismaailmajaod. J. Kentsi järgi koostanud A. Penner ümber töötanud mag. A. Laasi.Augsburg: Kirjastus Estonia. n.d. 103 p, 20.5 cm

Vares, M. Eesti-inglise taskusõnaraamat. Täiendus. Kultuur (1947 või '48), Printed in Heidenheim. 36p 14.5 cm

① - kontroll

Stochholm - Koostamine valmis

"Laps" - mis see on?

Rajamaa Täiendusevalide metoodika
peidi koostama. - kas valmis?

Alatoodule võis veel liia
leiduda - kui mahti saab

Tartu Instituut 1993

Tartu Instituudi 23. tegevusaasta oli väga hoogne — milleks kulutati ligi kolm korda rohkem raha kui sisse võeti. Bibliograafia Klubi 35 aktiivsemat liiget panid kokku 842 tööpäeva, jätkates arhiivile ja raamatukogule iseloomulikke tööd. Võeti vastu 271 saadetist raamatuid, perioodikat ja ka pisut raha, saadeti välja 315 kirja ning 616 kasti raamatuid Eestisse. Korraldati seitse loengut ja üks kahepäevane näitus. Töötajate meelelahutuseks oli suvepäeva väljasõit ja Uue Aasta vastuvõtt mis toimus koos Kultuuripärandi Klubiga. Talgupäevade lõunakohvi ajal loeti vahel luuletusi või vaadati reiside slaide. Valmis ajakirja Triinu numbrite 101–151 koondindeks.

LOENGUD

Seitse loengut peeti, nendest neljus vaatles Dr. Harri Mürk meie hõimude olukorda Vene territooriumil, toetudes suurel määral oma eelnenud suvisele käigule nende maale. Enn Roose Tallinnast käsitles eesti rahureformi plusse ja miinuseid. Tartu Ülikooli 74. aastapäeva pühitseti n.ö. kella-viite kohvi stiilis, kus teemaks oli Ülikooli olevik ja tulevik. Lydia Koidula 150. sünnipäeva sisustasid Eesti õppetooli üliõpilased, mida nad tegid väga ilusti nii kõnes, luules kui ka muusikas. Instituudis peetud loenguid on pikemalt, kui mitte täies ulatuses, meie ajalehtedes ära toodud, võimaldades ka laiemal publikul neist osa saada.

Kahepäevase näituse pealkiri oli rahvalaulust laenatud „see tekk on see ja villane“. Esitati kodukoetud ilu- ja tarbetekke ning lühike eeskava ja päevakohane loeng. Ilusad tööd tehakse veel nüüdisajalgi. Samaneegne „raamatulaat“ pakkus torontolaste poolt annetatud kodu-estis raamatuid mis Instituudile duplikaatideks osutunud.

Kõik kokku, külalisraamatusse kirjutati 409 nime, tegelik osalejate arv oli ehk 10 kuni 20 protsenti suurem. Instituudi üritustele on kõik kutsutud ja pääseks on vabatahtlik annetus, mis enamasti katab kohvi- ja biskviidikulud. Loengusaal on tasuta, lektorid samuti tasuta, kuulutuste kulud on juba aastaid katnud Jänes Family Foods Ltd. Tänu kõigile!

RAHA

Aastane lackumine oli 4918 dollarit, sellest neljalt fondilt ja firmalt saadud ümmarguselt kaks tuhat ja 13 isikult kokku üks tuhat. Muud tulud olid loengutest osavõtjate annetused, duplikaatide raamatulaadast ja panga protsentidest. Väljaminekuid oli 14,084 dollarit. Sellest \$10,500, ehk 70 protsenti, kulus raamatute Eestisse saatmiseks. Saatekulused aitas kanda ligi 6000 dollariline ülejääk mõõduv aastal Kanada Välisministeeriumilt saadud \$10,000 toetusest.

Aasta kulutused ületasid sissetuleku 9726 dollariga, aasta lõpuks jäi Instituudi arvele veel \$9,377. Raamatute Eestisse saatmist tuleb veel mõneks ajaks jätkata, aga Kanada valitsuselt uue toetuse saamiseks pole kuigi suurt väljavaadet. Üks meie fondidest hindas Instituudi osa 0.82 protsendile

meie ühiskonnas, kui seda mõõta nende jagatud summaga. Loodeatakse, et edaspidi hinnatakse paremini Instituudi püüdlusi ja sellele vastavalt ka vajalikku materiaalsel toetust antakse.

RAAMAT EESTISSE

Seekord saadeti Tartu Ülikoolile ka kaasmaalaste annetatud raha arvel ostetud raamatuid ja tarbeid 2.800 dollari eest. Kingitud trüki-seid, suuremalt osalt muukeelsed raamatud ja teaduslikud ajakirjad, jätkus 616 kasti saatmiseks. Oli ka paar-kolm kirjutusmasinat, kolm audiovisuaal slaidi projektorit ja maamõõdu instrumente. Piltlikult öeldes, kui need saadetud 616 kasti üksteise kõrvale kõnnitee äärde laduda, kataksime 190 meetrit, ehk Don Mills'is kümne krundi esise.

Peanised saajad neist, neljas saadetises läinud, 616 kastist olid Tartu Ülikool, Rahvusraamatukogu, Tehnikaülikool ja Teaduste Akadeemia. Peale selle tuli RR ja TÜ personaalil pakke jagada, ühe kuni tosinast kastist portsjonides, umbes 50-nele aadressaadile — kas mõnele teisele ülikoolile, õppejõule, või mõnele väiksemale raamatukogule, asutusele, koolile, õpetajale koolis või kirikus.

Eestisse saatmiseks võeti vastu üle 200 saadetise, olgu see suuruselt üks peotäis või 60 kasti trükiseid. Kinkijaiks olid mitmed raamatukogud ja paljud eestlased ja muulased Kanadast ja USA-st.

Kinkijate erisoovidega arvestatakse, muidu jagatakse teosed vastavalt raamatukogu erihuvile. Ühe paki peale kulunud aega võiks hinnata keskmiselt kahele tunnile, arvestades raamatute pakkumisest kuni saajale teatamiseni. Suhteliselt palju aega kulub selleks, et eestikeelseid raamatute hulgast noppida neid mida arhiivraamatukogud veel vajavad. Näiteks, KM viimane nimekirj otsib 566 teost, millest kirjutamise ajaks on ainult 85 leitud. Palju lähemad pole ka TÜ, TA ja RR nimekirjad. Viimasel ajal on siiski suur enamus saadetud raamatuid võõrkeelse.

Saatmisele kuuluvad raamatud võetakse vastu ja pakitakse College'i alumises garaashis, mille ainuke voorus on see, et autoga saab juurde.

Eestis võtab kogu koorma vastu Rahvusraamatukogu, kust Lõuna-Eestisse minevad pakid toimetatakse Tartu Ülikooli hoolele. Transpordi korraldab Valdo Tammark koos EERO hoolekaandepakkidega, asjaolu mis Instituudile on suureks abiks.

ARHIIVIST

Arhiivis on mahukamaid arhiive 59 tiitlit, kokku umbes 124 kasti, mis täidab 40 meetrit riuleid. Väiksemaid kimpse on 99, mahult ühest dokumendist kuni väikese arhiivkastini. Kõigile on lühike üld-sõnaline kirjeldus, kuid lähemad sisujuhised ootavad tegijat.

Teised nimetamisväärsed kollektsioonid on: mikrofilmid, ajalehed, fotod ja filmid, helilindid ja -plaadid ning ekslibrisid. Kõik need kogud täienevad järjest, samuti kui saabub sadu raamatuid ja umbes 50 jooksvat ajalehte ja ajakirja.

Talguliste tööprogrammis on sorteerimine, kataloogimine ja kõik selle juurde kuuluv rutiin, kaasa arvatud mikrofilmimine. Jätkub ka indeksite ja koondsisukordade koostamine ja valmis kaartide kontroll ning arhiivide korraldamine, sealhulgas ka kopeerimine kõdunevalt paberilt püsivama sordi peale.

KOMPUUTRISSE LAADIMINE

Kompuutrisse on laaditud 6200 raamatu andmed. Sealhulgas kõik Instituudis olev pagulaskirjandus ja umbes 500 nõukogudeaegset ilukirjandust. Sedelite tegemine vanematele, enne — 1944.a. ilmunud, eestikeelsetele raamatutele võtab veel palju aega. Siin järelle hinnates on kataloogimata kolm või neli tuhat raamatut.

Mõningat edu on olnud ka koond-sisukordade koostamisel. Bill Greensides on suurema osa võõrkeelsest juba andmebaasi ladunud, teised kaardid ootavad veel kontrollimist. Kitsaskohaks on sedelite kontrollimine ja veel enam, kompuutrisse laadijate nappus.

Tundub, et on aeg leida vähemalt kuueks kuuks kedagi, kes saaks sellele täisajaks pühenduda. Ka mõnda arhiivi tuleks täielikult kataloogida.

TÖÖJÕUD

Instituudi tegelik töö toimub Bibliograafia Klubi lipu all. Talgusid peeti 36 teisipäeval, kella 10 ja 16 vahel, mil 35 aktiivsemat liiget tegid kokku 842 tööpäeva. Viis liiget võtsid ainult ühe „vaba“ päeva. Talgulise tüüpiliseks panuseks oli 27 päeva. Arvestamata on paljud eritööd väljaspool talgupäevi, eriti raamatute veol ja pakkimisel. Ja, muidugi, töö sekretäri kodus keldris, kus väljäläinud kirjastest on märki jätnud 315. ja väga suur arv telefoniga asjaajamist. Kõik kirjad vastatakse, kuid ajapuudusel on saatmata tänukirjad annetajatele, mida palutakse vabandada.

Tavaline talgu päevakava oli järgmine: alguses „seminar“ ehk ülevaade päevasündmustest, siis töö. Kohvipausi/lõunat täiendati sageli värsside lugemisega või valguspiltidega hiljutistest reisidest; vahel oli sekka ka pisut pidulikumaid istumisi, kringliga. Perekonnaliikmetega ühiselt naudit ühte suvepäeva Wasaga rannas. Rohusaarte suvilas. Vana Aasta ärasaamine toimus koos Kultuuripärandi Klubi perega T.C. kohvikus, välimaks mõne säravana peo elektroonika ülivõimendatud kannatusmängu. Nii siis, talgud pole sugugi kõik paljas töö.

PAITAMIST KAH

(Millal seda sõna viimati kuuld?)

Ontario valitsus, oma lahkuses, kiitis ka meie klubi liikmeid, koos provintsi teiste vabatahtlikega. Pika, tasuta töö eest said 15-aasta rinnamärgi ja tunnustuskirja Hilda ja Oskar Hammer, ning Saima ja Otto Roos. Ellen ja Albert Irs vääristati 10 aastase töö eest. Endel Arujat läks teisiti, tema sai omale laua iluks sobiva eseme, pealkirjaga „väljapaistva saavutuse eest“. Instituudil on veel küllalt kümneaastase teenetemärgi kandidaate, kui vaid Ontario valitsusel jätkub raha peo pidamiseks.

Instituudi raamatusaatmisi hinnati kõrgelt ka Tartu Ülikooli 5-da miljoni raamatu saamise tähistamiseks avaldatud kinkeraamatus „Liber daticus“ nii selle eessõnas kui inventuuri kandmise kronoloogias. Nimelt, märts 1991 ja märts 1993 vahel registreeriti seal Instituudilt 20 sissekannet, kokku 7598 numbriga. (Esimene laevasaadetis, 160 kasti, läks küll Leningradi kaudu mais 1989).

MIDA VAJATAKSE?

Eesti arhiivraamatukogudel on veel suur puudus väikestruktuuride — organisatsioonide (eriti tudengi-), kirikute, seltside, koolide jne. juuvelite ja suurpidude albumitest, nimekirjadest ning laagri- ja lasteraamatust jpm.

Instituut vajab oma kogusse kõiki vanemaid (enne-1944.a. ilmunud) teoseid ja ka kõik mis ilmusid DP ajastul. Sealhulgas ka laagrite teated, ringkirjad, nimekirjad jm. Instituut soovib ka isiklikke arhiive, kirjavahetust, mälestuskilde jne.

Mida Instituut enam ei vaja, on 5 aastat või vanemad nõukogude ajal Eestis ilmunud teosed v.a. mõned erilaadsed teosed. Võõrkeelseid õpperaamatuid, vanemaid kui 5 aastat, ei saa enam hästi saata, kuid väga vajatakse uuemaid teaduslikke ja populaarteaduslikke teoseid ning uut ilukirjandust. Oleks tore, kui kirjandussõbrad neid kingiks õige peatselt peale nende lugemist!

MÕNED MÕTTED

Talgulisi 20—25 korraga Instituudis on ehk ka maksimum kellele jätkub küünarnukiruumi. Juurde on vaja andmete kompuutritesse laadijaid ja sedelite ja sissekannete kontrollijaid. Instituut saab kasutada kolme IBM ja ühte Mac tüüpi masinat (oma või laenatud) ja pealegi, osa tööd saaks ka kodus teha, kui on oma kompuuter.

järg pöördel

Teine ahvatlev ettepanek on kahelo-kolmele lugemishuvilisele, kes omavahel jagaksid tööd, et avada lugemislaud Eestist tulevate ajalehtede ja ajakirjade kasutamiseks. Kuigi ajalehed saavad hiline misega ja osa põnevast saabub faxiga, ajalehtedes on siiski rohkem huvitavaid ja olulisi detaile. Võibolla keegi oleks sealjuures valmis looma andmebaasi eesti faktidest, selle kiiremaks kätesaamiseks? Eesti olukorra üksikasjalikumat küsitlust on ka siinpool ookeani väga vaja. Praegune saabunud perioodika väike kasutamine nagu oleks ebaproduktiivne suurt postikulu arvestades. Lugejaid palutuks sellele võimalusele tõsiselt mõelda ja vabatahtlikel enesest allakirjutajale teada.

Instituudi peamine roll on olnud kogumine, korraldamine ja säilitamine. Tööjõu nappuse tõttu pole kasutamist eriti propageeritud. Kuid rõõmustavalt kenake arv andmete otsijaid on siiski olnud, nende hulgas mitmed ülikooli eestiainelise kursuse tudengid. Külalisraamatu järjekindla kasutamiseni pole veel jõutud. Palju järelepärimisi tuleb kirjalikult ja telefonis. Tundub, et Instituudist on ka konkreetset kasu, peale kogumise ja säilitamise, mis on mõneti kiireloomuline.

Üks kuuendik uuest aastast on juba möödunud — tundub, et summas tempos, ja heas meeleolus. Tänu osutatud huvi ja abi eest. Tänu annetajatele ilmutab loodetavasti eri lehel.

Sekretäri aadress: 37 Groveland Cres., Don Mills, Ont. M3A 3C4. Telefon (416) 447-8958.

ENDEL ARUJA
Tartu Instituudi sekretär

Tartu Instituut tänab Teid arhiivmaterjali, raamatute ja raha (* täringa) annetamise eest 1993. aastal. (Suurema koguse puhul on kastide arv sulgudes).

A. Haavaniit Fond (ESK)*; Aedna, Koidula; Agur, Anne; Altosaar, Heino; anon. 1; anon. 2; anon. 3; Antik, Richard; Arro, Karl; Aruja, Endel; Arus, Hans*; Aun, Karl; Avarlaid, Volli

„Balkanica“; Beatie, Sandra (17); Blum, Heinrich

Campbell-Ratas, Ivi*(12k); Can. Council of Archives

Davidson, Andrew; Don Mills Public Library; Dreimanis, Aleksis

„Eesti Päevaleht“ (Stockholm); E. Teaduslik. Selts Rootsis; E. Abistamiskomitee (England); E. Sihtkapital Kanadas (ESK); Estonian Aid Inc. USA*; Egalik, Ivi (12 k.); Ernesaks, pr.; Ernesaks, Gustav*

Forgus, Silvia*

Greening, Mrs. George

Haamer, Hilda; Helme, Rein (Tallinn); Herman, Helmi

Internat. Congr. Archival Orgs. (Montreal); Irs, Albert; Irs, Ellen; Irs, Albert ja Ellen*

Jänes Family Foods Ltd.*; Järvi, Eik (12k); Josselin, Lembit

Käär, prof.; Kangro, Aino; Kareda, Sheila; Kasagiri, dr.; Kasvand, Tõnis (Ottawa) (17k); Kattai, Karin; Kents, Tamm; Kirsiväli, Oskar; Kirjandusmuuseumi Arhiivraamatukogu (Tartu); Kõdar, Tiit; Koobas, Leo; Kõressaar, Viktor (N.Y.); Kreem, Robert; Kukkur, Hendrik; Kulmar, Marta

Laaneots, Heino (Montreal) (14k); Ilse Lehist (USA); Lehtmet-Lukk, Ly (USA); Lepik, Renate; Liiv, Meta; Liivamägi, Liina; Liivet, Leena Mai; Lokk, Aksella; Loo, Laine (B.C.); Loopeere, pr. T.; Luik, Öilme (England); Lund, Leida*; Lutsu nim. raamatukogu (Tartu)

Maakondlikud Esinduskogud; Mägi, Ervin; Martens, Ellen; Meema, Heldur E.*; „Meie Elu“; Miljan, Toivo; Molle, dr. Alfred; Mürk, Harri

Nat. Archives of Canada, Mr. Grenke; Niit, Vanda (10k); Nõu, Perefond

Olvet, Andres (50k); Ostrat, L. (England)

Pallock, Mrs. Harry; Pant, Laine; Parming Tõnu (33k); Peet, Eduard; Pinton, Elmar; Poel, Margaret; Prii, Silvia; Pull, Heino ja Anneliese (USA)*

Raag, Marcella; Rackfeldt, Jaak (USA); Raid, Salme (21k); Ramjalg, Jüri (12+k); Rannamäe, Otto; Rannu, Erich ja Vaike*; Rannu Vaike; Roberts Libr. U of T (Andrew Davidson) (22k); Rohusaar, Loore; Rosin, Ksenia; Royal Bot. Gardens (Hamilton); Rahvusraamatukogu (Tallinn) (27); Ründva, pr.

Saarva, August; Safasoo, Inno (Australia); Salo, Vello; Sarv, Haljand; Schumak, Jr.; Seneca Coll. mitmed õppejõu (16k); Sermat, Vello; Silm, Elmar (76k);

Silmsberg, Jüri (12k); Söder, Bill; Solom-Pahapill, pr.; Somerville, Mrs.; Soots, Katrin; Soovere, Tõnu; Stevens, Mary

Teaduste Akad (Tallinn) (34); Taugepera, Karl (-) ja Rein; Talvak, Klara*; Tamm (Oma Press); Taremäe, Heino (USA); Tarik E. (Lutsu rmtk, Tartu); Tarmet-Toomberg, Eha; Tartu College; Taru, Anna (England); Telmet, Kaja; Thoen, Aino; Thomasson, Kuno (Rootsi); Tirks, Catherine; Toome, Tõnu; Toomes, Tarvo*; Träiss, Olev; Treier, Silvi; „Triinu“; Tallinna Tehnikaülikool; Tartu Ülikool (19)

Ubakivi, Roman; Ugala, Korpi*; Ühispank, Toronto E.*; University College Alumni Assn. (60k); University of Toronto vt. Roberts Libr.; Urn, Hugo; ÜS Liivika*; Uusal, Karl (10k)

„Vaba Eestlane“; Vasila, pr.; Vastopa, pr.; Virak, M. ja V.; Virkus, Ants; Virro, Madis (14k); Wompa, Urmas

York Univ., Scott Libr. (22k).

Instituut okupeerib seitset tuba kogupindalaga 135 ruutmeetrit ja saali loenguteks, ning teisi tube talgupaevadel. Selle eest on Instituut tänuvõlglane Tartu College'ile ja Korp. Rotaliale ja korp. Frat. Livienisele, ning AIKI-le ja selle liikmesorganisatsioonidele. Eriline tänu kuulub korporatiivsetele annetajatele A. Haavaniit Fond, Toronto Eesti Ühispank, Estonian Aid Inc., Jänes Family Foods Ltd., Department of External Affairs, Canada (m.a. kaheaastane Grant) ja Eesti Sihtkapital Kanadas (abi tshekkide klaarimisel). Siiras tänul!

Talgulised, kes annetasid kokku üle 842 tööpäeva: Helmut Aavik, Endel Aruja, Emil Eerme, Ella H. Elken, ~~born~~ Ernesaks, Silvia Forgas, Jutta Ilves, Albert Irs, Ellen Irs, Aino Kangro, Viktoria Kass, Karin Kattai, Maimo Kommissaar, Leo Koobas, Linda Lepik, Nora Linkvist, Aksella Lokk, Asta Luik, Leida Marks, Aino Müllerbeck, Aate Pügi, Guri Raag, Marcella Raag, Aadu Randpalu, Eric Rannu, Voldemar Riimand, Loore Rohusaar, Otto Roos, Saima Roos, Helga Sepp, Elmar Silm, Erika Soots, Asta Toppi, Silvia Treier, Ants Virkus. Bill Greensides ja Tõnu Soovere nägid palju vaeva väljaspool talgupaevi, kataloogide ja indeksite kompuutrisse laadimisega.

Sel aastal puudusid kauaegsed kaastöölised: Mari Aser, Hilda ja Oskar Haamer, Ain Miglin, Evi Oder ja Salme Soovere — kes koju jäid aastate koormusel või muude kohustuste tõttu. Tervitame uusi jõude — Silvia Forgas — ajaloolane, Voldemar Riimand — majandustegelane Hamiltonist.

Tänu kõigile tehtud tubli töö ja ühistöö tunde eest, ja tere tulemast uutele!

TARTU INSTITUUT

Trükkiladu
"Vab & Eestlane"

Nimi		(allkiri)
aadr.		
kuupäev		
Tsekk TARTU INSTITUUT nimele, palutakse saata sekretärile, Dr.E.Aruja, 37 Groveland Cr. DON MILLS, Ont. M3A 3C4		
Vajan tulumaksutõendit JA / EI		
Kommentaariid?		

Tartu Instituut '94

PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUUSEUM
FOND K 14879-4

Vaba Eestlane 6.06.95

Tartu Instituudi 24. tegevusaasta oli mõneti elavusrikkam kui eelmine. Peale arhiivi ja raamatukogu ülesehitamise jooksva töö korraldati seitse päeva kestnud näitus, tähistamaks sõnas ja pildis eestlaskonna 50. aastast tegevust paguluses. Peeti ka kaheksa loengut ja saadeti 492 kasti raamatuid Eestisse.

Üritused

Instituudis korraldati 1994.a. kaheksa loengut ja üks seitsmepäevane näitus. Niipalju kui võimalik, peetakse üritusi koos mõne teise organisatsiooniga.

Lektorina esinesid dr. Tiina Kirss (Mercer U., Georgia, kirjanuslik teema), Ardo Hansson (Stockholm/Tallinn, Eesti majandusarengust), (krahv) Peter Volkonski (Tallinn, vene vähemusrahvusest), Ants Paju (Tallinn, asendades ootamatult surnud Walter Randa), dr. Jaak Rackfeldt (USA, rahvusliku identiteedi säilumisest Eestis), Kersti Portnov (Pärnu, Noorpool Siberis), dr. Vello Pettai (USA, vähemusrahvuste küsimusest) ja Eesti Rahvuslikooli 75.a. juubeli tähistamine. Külalisraamatus oli 384 sissekirjutist.

Näituse teemaks oli „Kaugel Kodumaast — 25 aastat“ mis esitati piltlikult ja üle tosina lühiloenguga ning video ja slaidide etendustega. Väljapanekud täitsid paarkümme lauda ja umbes 120 jooksvat meetrit vertikaalset pinda. Esindatud oli umbes 100 organisatsiooni ja asutust. Näitus jäädvustati video-lindile ja leidis head vastuvõttu ning pikemaid kirjeldusi ajalehtedes. Külalisraamatus on 819 sissekirjutist, korduvalt külastajate arvel oli tegelik osavõtt tublisti suurem. Näitust kavatakse kohandada ringreisiks Eestis.

Mis toimub „argipäeval“?

Instituudi arhiiv ja raamatukogu paiknevad seitsmes toas, kolmel korrusel, kokku 133 ruutmeetrit põrandapinda. Riulite kogupikkus on 700 meetrit.

Instituudi hoiuste olulisim osa on ligi sajaprotsendiline kogu pagulaskirjandust ja perioodikat. Iseisvuseaja ja varema ajajärgu eesti trükisõna hoidla, koos mikrofilmidega, on väidetavalt suurim väljaspool Euroopat. Ka muukeelne Eestit ja eestlasi puudutav materjal on märkimisväärne.

Instituudis tehakse kõike mida normaalse raamatukogus ja arhiivis teha tuleb — materjali otsimine, vastuvõtmine, sorteerimine, kataloogimine, säilitamine ning kasutamise ergutamine. Ja mõnda muud pealekauba, nagu suurarvuline raamatute saatmine Eestisse.

Loetleksime siin vaid suuremaid kogusid, mille kallal töötavad ühe või mitmeliikmelised töögrupid — Bibliograafia Klubi liikmed, ehk talgulised.

Raamatukogu kataloogimine ja hooldamine.

Ajalehed

Ajakirjad ja pisitrükised (pamfletid, kavalehed-programmid jne.)

Mikrofilmimine (filmitud on umbes 150.000 lk.)

Arhiivmaterjalid (64 isikult ja organisatsioonilt, ühest kuni tosina-kastilises koguses. Väikesemaid kimpe — dokumente, mälestuskirjutisi jne. on kokku mitu meetrit).

Fotod, negatiivid, filmid, videod.

Helilindid, heliplaadid (Kokku tuhande kasseti ligid. Näiteks Juhan Torki 22-tunnist materjali kasutati tema mälestusraamatu koostamisel. Mitmeid linde on koostanud Ontario Multicultural History Society arhiivi.)

Ajalehelõigete kogu (eriti muukeelne materjal mis võib ükskord mõnele uurijale kasulikuks osutuda. Saadud on ka mitmeid „scrap-booke“ mis enamasi vajavad koostamist paremale paberile.)

Kopeerimine (ajahambast purrutud uuendatakse).

Indeksid ja koond-sisukorrad (Koostatakse valitud koguste jaoks ja ajakirjadele. Ajakirja „Triinu“ indeks sai valmis ja on rõõm vaadata.)

Andmebaaside kompuutrisse laadimine. (See, ja eelnev täpne kontroll on Instituudil üheks kitsaskohaks.)

Informatsiooni vahendamise alal näib Tartu Instituudil olevat tekkinud hea nimi, seelulgas ka kodumaal. Saabub soov ka majandusliku abi ja koostöö saamiseks. Enamasti on jõutud positiivselt vastata või teisale juhatada. Ainult ükskord õnnestus isegi majanduslikult aidata: Kahelt fondilt hangitud ja pisikese täiendusega Instituudi summast, muretseni kompuuter, avitama ühe suure teadlaste biograafialeksikoni koostamist.

Hulga täiendavat materjali hangiti ka Album Academicumi, Tallinna Tehnikaülikooli ja metateadlaste biograafiatele. Ülikool saatis tänutäheks oma A.A., mis on väga imposantne kolmeköiteline töötulemus.

Veel üks tegevusväli, kus Instituut võiks ehk midagi positiivset oma kontosse kirjutada, on ergutamine. Ergutus koos juhustega on tulemusi annud selles, et mitmed isikud on korraldanud oma isiklikke arhiive või koondanud ja paljundanud oma mälestuste ja mõtete kirjapanekuid. Kooperatsioonina kerge ja odav kättesaadavus Instituudis on, võibolla, aidanud mõninga „kodu-kirjastusliku“ aktiivsuse edutamist. Mõni aasta tagasi, dr. Ants Pallo USA-s, „võitis õnge“ ja koostas oma kulu ja kirjadega indeksid kahele mahukale teosele.

Raamat Eestisse

Eestisse läks 1994. aastal kolm koormat, märtsis, mais ja oktoobris, kõik kokku 492 kasti, brutto mahuga 742 cu.ft. Kui mai lõpuks kohale jõuab konteiner Nr.

20, 350 kastiga, siis on Instituut, alates 1988.a., Eesti raamaturiideid koormanud 3200 kastiga, ehk täitnud umbes 1,5 km riulid.

Peale suur-raamatukogude (TÜ, KM, TA, RR, TTÜ, ja keskraamatukogud Tartus („Lutsu“) ja Tallinnas), on pakke nimeliselt suunatud ka väiksematele kogudele ja õppejõududele — möödunud aastal 52-le aadressile.

Mitmetel kogult on saadud soov-nimekirju. Umbes 500 tiitli soovid ei üllata. Neid püütakse rahuldada, kuid kahjuks paljud pagulasraamatud olid väikese levikuga — ORTO ja EKK-ga võrreldes ja neid saab ka Instituut vähe. Arhiivraamatukogud (ka Instituut) vajavad veel paljusid autorite-kirjastatud teoseid. Samuti otsitakse koguduste, üliõpilaste ja muude organisatsioonide väljaandeid: juubelid, nimekirjad, kodukorrad, laagirraamatud, laulukud, noodid jpm.

Kaugelt suurem osa Eestisse saadetavast on muukeelsed teaduslikud raamatud ja ajakirjad. Annetajaid on üle Ameerika kontinendi, nii „omad“ kui võõrad, nii lihtsurelikud kui professorid ja ülikoolide raamatukogud. Saatekulu tuleb eestlastelt.

Kirjavahetus

Sissetulnud kirjade arvu ei registreerita, küll saabus aasta jooksul 84 tshekki toetusega ja 119 pakki perioodikat ja ajakirju Eestist (neist TA — 72, TÜ — 25, RR — 22 pakki). Saabub ka lugemata arv kirjastuste katalooge, ütleme 1—5 ümbrikku päevas, mida TÜ-le koos raamatutega edasi saadetakse.

Peale eelnimetatud postisaadetiste tuli 211 juhul raamatute annetusi, igas kas üks raamat või kuni 80-kastiline koorem.

Saadetud kirjade arvu leiame ainult postikuhude arvest: Märgitud on 428 väljalainud kirja, mis on enamvähem igaaastane keskmine. Kahjuks on saatmata tänukirjad enamusele 90 raha- ja 211 raamatute annetajatest. Seda loodetakse korvata aastaaruande ajalehes avaldamisega.

Väljamineku hulka võiks lugeda ka Eestisse saadetud kolme konteineri laadimist kokku 492 kasti raamatutega.

Telefoniühendused on arvukamad kui kirjavahetus. Hindamisi võib see olla paari-tuhande ümber aastas.

Ajalehed ja ajakirjad

Instituut saab jooksvalt 40 ajalehte ja ajakirja. Otse toimetusest tasuta saabub: Eesti Päevaleht, Meie Elu, Rahvuslik Kontakt, Side (Stockholm), Teataja, Vaba Eestlane, Valgus, ja Võitleja. Eestis trükituid saadavad TA, RR ja TÜ „vahetuskaubana“, kõik ülejäänud tulevad mitmete teiste sõprade käest. Tänu kõigile!

Annetused

Instituut saab oma maise vara, ka selle, mida edasi antakse, lahketelt annetajatelt laiaast maailmast. Raha, pagulastrükised

ja arhiiv tuleb Kanada ja ka USA eestlastelt. Suurem kogus, see mida Eestisse saadetakse, tuleb peamiselt kohalikkudelt raamatukogudelt ja õppejõududelt. Viimased pool tosinat aastat on Instituut saanud Eestist, TA, TÜ, KM, RR jt. käest nii uusi trükiseid kui ka vanemaid.

Mis hoiab kogu selle värvi liikvel?

Instituut on kogu oma aja töötanud nn. vabatahtliku tööjõuga. Alul üks, siis kahe, kui siis neljakesi või enamaga, on töötatud Instituudis 20—40 päeva aastas. Peale 1985.a. (Bibliograafia Klubi loomisega) kasvas töövägi. Möödunud aastal pühendasid 38 aktiivsemat liiget Instituudile 36 teispäeva, kokku 951 päevatööd. Keskmine osavõtjate arv oli 26.

Arvestamata on ajakulu näituse „Kaugel kodumaast — 50 aastat“ korraldamiseks ja seitse päeva lahtihoidmiseks, kus ka mitmeid teisi abilisid kaasas. Samuti on hindamata loengute õhtud, mitmed suvised pakkimise „minitalgud“, ning üldine asjaajamine, mis toimub sekretäri koduses keldris.

Peale hoolsa töö on Klubil ka muud vaja ette võtta. Semestrid lõpetatakse pidulikuma lõunalauaga ja ka jõulupuu juures lauldakse. Koos sõpradega ollakse Vana/Uue Aasta vahetusel, sõidetakse maale suvepäevaks ja tähistatakse mõned juubelisünnipäevad. Kohvipausi ajal räägitakse ka ühist juttu ja tihti kuulatakse luuletusi või vaadatakse slaide.

„Bibliograafia Klubi (Tartu Instituut)“ teostus Kanada Tervishoiuministreeiumi senioride heaoluks mõeldud New Horizons programmi tõhusal rahalisel toetusel. Klubile osteti töövahendid nagu mikrofilmija, kopeer- ja kirjutusmasin jm. ning materjale, kasutamiseks Instituudi töös. Seal need masinad töötavad tänapäevani. Klubi on omaette organisatsioon, oma juhatuse ja kassaga.

Liikmete osalemine on üllatavalt stabiilne. Ühe liikme (Elmar Silm) kaotasime surma läbi, kolm-neli liiget tundsid vanadusväsimust ja jäid koju või Ehataresse. Sel aastal, 7. veebruaril, kaotasime ootamatult veel Helmut Aaviku. Palju tänu kõigile.

Rahad

Möödunud (1994) aasta oli elavam mitmel põhjusel: esiteks, laekus erakorraline ja eriotstarbeline summa \$10.000, ühe Kirjandusmuuseumi töötaja kuueks kuuks Torontosse toomiseks, nii meie tööd aitama kui ka enese täiendamiseks Ülikoolis. See summa on veel kasutamata.

Teine oli aktsioon 50-aasta võrsiloleku näituse korraldamiseks, mis tõi sisse \$3410.00 17 annetajalt. Näitus oli ühisaktsioon, arved läksid läbi Instituudi kassa kuid eraldi aruandega, mis lõppes ülejäägiga.

Kolmas, kitsam aktsioon oli kompuutri hankimiseks/laenamiseks biograafialeksikoni tööd aitama.

TÜ-75 a. juubelifond

Neljanda ürituse üleskutse Eesti Rahvusülikooli 75.a. juubeli ühiskingituseks, algatas Instituut juba 1993.a. Juubeli ajaks, 1. detsember '94 oli 52 Kanada ja USA eestlast annetanud kokku \$9600. Seda pakuti Rektoriile soovitusel kasutada mõneks konkreetseks otstarbeks, näiteks õppetipendiumiks, või mõne auditooriumi sisustamise lõpetamiseks. Vahepeal on summa ka pisut suurenenud — ja loodetavasti suureneb veelgi — ja Ülikool arvab, et sellega saab küll sisustada ühe auditooriumi uues, ikka veel lõpetamata, Lossi tänava Humanitaarteaduste hoones. Meeldetuletuseks märgitakse see auditoorium sobiva plaadikesega.

Praktilistel põhjustel hoitakse see raha „Tartu Ülikooli Fondis“ (asutatud Torontos a. 1988). Ülikooli ettepanekul võiks üleandmist „vormistada“ s.a. juunis, mil üks Fondi juhatusliikmeid Tartus juhtub olema.

Kassa

Selguse huvides (kõrvale jättes nimetatud eristipendiumi, näituse ja juubelikingi summad). Instituudi omatarbe-sissetulek 1994.a. oli 8857 dollarit, selleks saadi viielt asutuselt kokku \$3938 ja 28 isikliku tšekiga \$2780.

Väljaminekuid oli \$10.962, seega ülekulutusi 2100 dollarit. Suurimaks kulutulbaks oli raamatute Eestisse saatmine — \$5913 ehk 54 protsenti. Üritused võtsid \$1400, inventuur (kompuuter) \$1600. Post ja kaugekõned — \$430, büroo jm. tarbed \$540, kindlustus \$380. Üksikasjalik aruanne on saadaval.

Instituudi-aruandes puuduvad ruumide, kütte, valgustuse ja koristamise kulud, sest see tuleb Tartu College'i ja AK ning organisatsioonide poolt, eriti korp! Rotaliat ja Frat! Liviensiselt, kelle toa Instituut täielikult on üle võtnud. Kõigile võlgne me palju tänu, samuti ka College'i personalile, kellele talgud lisakoormust annavad.

Vaadates Instituudi viimase 18 aasta aruandeid näeme, et kogusummas on laekunud 143 tuhat dollarit, kulutatud 121 tuhat. Madalaim sissetulek 2684 dollarit oli a. 1987.

Talgulised '94

Helmut Aavik(†), Endel Aruja, Emil Eerme, Ella Elken, Maimu Ernesaks, Silvia Forgas, Bill Greensides, Jutta Ilves, Albert Irs, Ellen Irs, Aino Kangro, Victoria Kass, Karin Kattai, Maimu Kommissaar, Leo Koobas, Linda Lepik, Nora Linkvist, Aksella Lokk, Asta Luik, Leida Marks, Aino Müllerbeck, Aate Pügi, Guri Raag, Marcella Raag, Aadu Randpalu, Eric Rannu, Linda Raudjalg, Voldemar Riimand, Loore Rohusaar, Otto Roos, Saima Roos, Lia Sarapuu, Helga Sepp, Elmar Silm(†), Erika Soots, Asta Toppi, Silvi Treier ja Ants Virkus.

Tartu Instituudi direktorid, juuni '94

Dr. Endel Aruja, sekretär; dr. Karl Aun (†21.III.1995), dr. Ain Haas, dr. Ivar Ivask (†23.IX.1992), dr. Elmar Järvesoo (†7.X.1994), dr. Jutta Kõvamees-Kitching, dr. Jaan Kruus, dr. Ilse Lehist, dr. Endel Lippmaa, dr. Rein Lüüs, Ervin Mägi, laekur; dr. Toivo Miljan, dr. Helmut Piirimäe, dr. Toivo Raun, Voldemar Riimand, dr. Vello Soots, dr. Rein Taagepera, Elmar Tampõld, ase-esimees, mag. Kaja Telmet, registraator; dr. Roman Toi, dr. Olev Träss, esimees.

Detsember '94.a. mandaatide uuendamisel valiti uute direktoritenä professor Harri Mürk (dr. Roman Toi asemel) ja prof. Enn Tarvel (Stockholm, dr. Ivar Ivaski asemel).

ENDEL ARUJA

Informatsioon T I sekretäritelt:

Dr E. Aruja
37 Groveland Cres.
Don Mills, Ontario
M3A 3C4

tel.416/ 447-8958

S U U R I M T Ä N U I

Tartu Instituut sai 1994.aastal 330 saadetist 165 isikult ja asutuselt raamatute, ajakirjade ja arhiivmaterjaliga, nii Instituudi tarbeks kui enamasti Eestisse saatmiseks. Kõige eest siiras tänu! Kümne ja enam kastide arv on märgitud tähega k, pk tähendab postpakke.

Anonüümne - 6 saadetist. Aerospace Studies. Maria Ahing. Ervin Aleve. Evi Allik. Prof. Illimar Altosaar (Ottawa). Milli Andre. Toronto Vana-Andrese Kogudus. Dr. Bill Andrews. Karl Arro. David Arrowsmith. Carol Aun 10k. Hilja Aun. Karl Aun. Volli Avarlaid 20k. Acta Baltica (Saksamaa). Endel Berendsen. Canadian Oral History Assoc. Jennifer Cram. Cynthia Dandy. Arthur Davidson. Eesti Kirjandusmuuseum. Eesti Päevaleht (Stockholm). Eesti Rahvusraamatukogu 24pk. Eesti Teaduste Akadeemia 79pk. Ivi Egalik. Väino Einola 42 k. Jüri Elke. Sheila Embelton. Prof. Howard Flock. Roosa Haas. Mr Haman. Prof. Robert H. Hayes 76k. Verner Heinari. Brad Holstead (Ernst Hallas). Vello Hubel. Lya Ilves. Aino Jalakas. Kalju Jõgi. Lembit Joselin. Helmi Kaimre. E. Kalkis. Anne Kalvik. Toomas Karmo 31k. Astra Karro. Dr. V. Kasari. Prof. Morris Kates 25k. Tanni Kents. Mati Kiik. Valerie Kimberg-Kotkas. Avo Kimmel. Riina Kindlam. Tiit Kõdar (Scott Libr.). Leo Koobas. Aleksei ja Anette Koppel. Dr. Victor Kõressaar (N.Y.). Ly Krabi. Robert Kreem 28 k. Galena Kruberg. Dr. Jaan Kruus. Hendrik Kukkure. Eino Kuris. Alfred Kuusk. Heino Laaneots. Elizabeth Lauder. Valli & Richard Lellep. Albert Lepson. Maie Liiv. Liina Liivamägi 14k. Axella Lokk. Paavo Loosberg. Asta Luik. "Lutsu" rmtk. Tartu. Kail Maasik. Harald Mandel (Rudolf Saaring (+)). Meie Elu. Kaius Meipoom. Mai Meret 19k. Tanya Migain. Evi Milve. Aino & Karl Müllerbeck. E. Mumm. Dr. Harri Mürk 11k. Endla Naagel. hr Nagel. Arvo Niidu. Ulo Niinep. Toomas Nippak. Helvi Noolandi 14k. Linda Ostrat (UK). Maimu Palumäe. Laine Pant. Erich Park (USA). Johannes Parm (Maldre). Tõnu Parming 36k. Udo Petersoo, 9k. Lembit Pütsep. Lilian Puust. Rahvuslik Kontakt. Ella Randalov. Gustav Randoja. Arved & Helle Rannik. Eric Rannu. Vake Rannu. Õie Raud. Ruth Randoja. Voldemar Riimand. Roberts Libr. U.of T.). Loore Rohusaar. pr Rosin. Royal Bot.Gdns, Hamilton 9k. Alma Rünk. Andres Ruus. Ingrid & Erik Saar. Inno Salasoo (Sydney, Australia). Vello Salo. Voldemar Salurand 12k. Ellen Sepp. Helga Sepp. Dr. Vello Sermat. Helga Silla. Elmar Silm 88k. Jüri Silmberg. Dr. Silvia Meema. Pr & Hr Solu. St. Michael's College 36k. Tallinna Tehnikaülikool. Tartu Ülikool 34pk. Teataja (Stockholm). Alan Teder. Meeta Tiit. Jaan Timusk. A. Tomba. Anna Tomingas. Viive Tork 53k. Metropol. Toronto Libr. Raimond Tralla. Silvia Treier. Tulehoidja (Göteborg). Ruth Tulving. T. Ubakivi. University College Alumni 49k. Univ. of Toronto (Roberts Libr.). Vaba Eestlane. Valgus. Vana-Andrese Kogudus. Maret Varrik. Mihkel Veiderma (Tallinn. Gilme Veldi (UK). Johannes Vihma. Arved Viirladi 35k. V. Virak. Ants Virkus. Hr. Visnapuu. Võitleja. Pr. Voore. Dagny Wakfer. Johannes Wallner. Urmas Wompa (N.Y.). York Univ. Scott Libr. 43k). Juhan Zoobel.

Rahaliselt toetasid Tartu Instituuti 1994.a

\$500++ (= \$13 938.29)

Dr Karl Aun	stip10000.00
Aleks. Haavaniit Nimel.F. (ESK)	1000.00
Jaan Tõnissoni Fond	900.00
Jänes Family Foods Ltd	838.29
Eesti Uhispank	700.00
Sihtasutus Eesti Päevad comp	500.00

\$100-499 (= \$2266.52)

US Liivika/Koobas. Arved Viirlaid. Irene Vau-Ruus. Volli Avarlaid. Eric Rannu. Silvia Treier. Aadu Randpalu. Ilse Lehist. Dr Ivi Campbell. Valli & Richard Lellep. Leida Lund. Hr ja pr Voore.

\$20--99 (= \$513.53)

Hilja Aun. Ella Eichenbaum. Ants Elken. Kaius Meipoom. Ruth Randoja. Jüri Elken. Helle Jõgi. Dr Maimu Ohanian. Ella Elken. Verner Heinari. Igor Kapsi. Aleksei Koppel. Gustav Randoja. Vello Sermat. Maria Voitk.

Kokku 33 tsekki \$ 16 718.34. Kõigile siiras tänu!

N Ä I T U S "Kaugel Kodumaast - 50 aastat"

Eesti Uhispank-\$ 500. Eesti Liit Kanadas-300. Eesti Kunstnike Koondis Torontos- 50. Goliger Travel-150. Aleks. Haavaniit Nimeline F.-1100. Inter-Hansa Trading Corp.-100. Intra Travel-300. Lembit Joselin- 25. Hugo Later-100. Dr Reet Marley-30. Silvia Prii-100. Helju Salumets-100. Sihtasutus U. Eesti Päevad-300. St. Catharines Eesti Selts-100. Korp! Tehnola-25. Korp! Ugala/Jüri Laansoo-20. Dr Nadia Walter-100. 17 toetajat, \$ 3400.00. Kõigile siiras tänu!

Talvekiri Tartu Instituudilt

PEETROOGIKA
ARHIIVIMUSEUM
FOND K 14879-4
Lsa. 4

Edukast näitusest ja raamatu-
laadast on juba kiitvalt kirjutatud.

Laadakaubast saadi \$912 sisse-
pääsu vabatahtlikust annetustest
(kohvi eest) \$203, kokku \$1115.

Kulud olid kokku \$81.96. Saali
tüüri majaperemees ei küsinud. Aga
reklaami kulud \$53.11. Selle eest
võlgname tänu firmale Janes Family
Foods Ltd, kes juba aastaid on kinni
maksnud kõik Instituudi loengute
kuulutused. Seda heategu korvavad
meie perenaised, kes iga kord toidu-
poes otsivad külmutatud kala ja kana
pakendeid, millel suurte tähtedega
nimi JANES.

Kiitust neile kahele tosinale
Bibliograafia Klubi liikmele, kes
tundide viisi sorteerisid raamatuid
mingisse korda, välja panid ja hiljem
ära koristasid, oma töid näitusele
töid ja terve saali väga maitsekalt
näituseks kujundasid. Tänu ka kassa-
pidajaile eduka tingimise eest Üle-
kõige, suur aitäh kõigile külasta-
jatele, eriti nendele 118-le, kes oma
nime meie külalisraamatus jäädvus-
tasid, mille alusel Instituut oma aru-
annet koostab.

Vaatamisväärsed töid:

Ellen Irs – fotod paneelidel ja
kolm oma maali;

Marcella Raag – õlimaal, 2 pilu
(kuivatatud lilled), kindad, kampsun;

Leo Koobas – tema toimetatud
raamatud, arvutigraafikat;

Maimo Komissaar – mehe ka-
rikatuuride album, rahvuspärasest
musttris linikud ja sohvapadi;

Asta Toppi – sohvapadjad, rüüsi-
vaip.

Oli muudki, aga nimeta – post-
kaarte ja palju igat sorti ilusaid
kindaid!

Oma- ja laenatud loomingut luge-
sid Aino Müllerbeck, Aksella Lokk,
Helga Sepp, Ellen Irs, Kalle Viires
ja Leo Koobas (loeng suguvõsa uuri-
mise tehnikast).

RAAMATUTE SAATMISEST

Selle aasta juunis jõudis Eestisse
356 kasti raamatuid ja ajakirju.

Laadungi nappuse tõttu (konteineri
maht 1100 kuupjalga) viibis aasta
teine saatis kuni detsembrini. Nüüd
on teel 513 kasti, brutomahuga 704
kuupjalga, mis peaks Tallinna sada-
masse jõudma jaanuari teisel poolel.
Sealt toob Rahvusraamatukogu nad
oma lattu ja võtab omale jagamise
vaeva. Üle poole kastidevirmast jääb
ootama Tartu Ülikooli Raamatu-
kokku viimist. Tallinnasse jäävast
tuleb Rahvusraamatukogu perel
pakke jagada 26-le aadressile alates
Tehnikaülikooli, Tallinna Kesk-
raamatukogu ja Teaduste Akadee-
miaga ja lõpetades väiksemate kogu-
dega saarte ja Narva vahel. Peale
selle jääb Ravusraamatukogu lattu
sadasid duplikaate, millest teised
raamatukogud saavad valida. Üli-
kooli raamatukogu jagada on pakke
14-le Lõuna-Eesti aadressil, seal-
juures „Lutsu“ (s.o. Tartu Keskraa-
matukogu) omakorda jagab veel
oma haruraamatukogudele.

Seekord läksid teele kõik valmis-
pakid. Lõpuks peab väga kurvast
vabandama mõne annetaja ees, kelle
soovi järele suunatud raamatud eel-
misest saadetisest maha jäid ja nüüd
nii kaua pidid ootama.

MIDA EDASI

Raamatute Eestisse saatmist tahe-
takse veel jätkata. Pagulaskirjandust
vajatakse ikkagi veel ja samuti ka
muukeelset. Loomulikult kaldub
igatsus uuemate teoste järele. Näib,
et üle kümne aasta vanuseid muu-
keelseid teoseid on mõtet saata vaid
erandjuhul, niida kindlasti ka ooda-
takse.

Instituudil pole raskusi raamatute
saamisega. Pakkumisi tuleb järjest,
ka võhivõõrastelt. Kuid saatekulud
on probleemiks. Näiteks, viimase
konteineri arve oli ligi \$5700. Lisa-
des varem makstud pappkastide hin-
na ja kohaliku vco, tõuseb selle
koorma kogukulu umbes \$8000.
Instituudile on see suur summa, kuid
samuti oleme julged arvama, selle
sisu väärtus ületab saatekulu õige

mitmekordselt. Saadetise suurusest
pildi saamiseks, kujutame ette, kui
need kastid ridamisi panna, saak-
sime 200 meetrilise raja. Kui raama-
tud välja laadida, vajaksime riuleid
kusagil 300 ja 500 meetri vahel, ole-
nevalt milline on teadusajakirjade ja
väiksemakaustaliste juturaamatute
arvuline suhe. Võrdluseks nimetame
et Instituudil on riuleid 680
jooksvat meetrit.

Nähtavasti pole Tartu Instituut
kinkijatele nende eelisjärjekorras.
Tahaks lugejaid ergutada, et peale
jouludest kosumist, mõeldaks ka
Tartu Instituudi töö jätkamise abista-
misele. Äsja oli ajalehes huvitavat
statistikat, nimelt kandalaste kinkide
mediaan summa on \$50 aasta. S.t.
üle \$150 annetajaid on sama palju
kui sellest vähema summa anneta-
jaid. Ja 450 kompaniid on avalda-
nud, et annetavad heaks otstarbeks
mitte vähem kui üks protsent oma
enne-tulumaksu profiidist. Sellest
järeldab ajaleht, et lihtkodaniku
annetuseks sobiks väga hästi üks
protsent tema brutto sissetulekust.
Tõendan, et Tartu Instituut oleks
sellega väga rahulik.

ENDEL ARUJA